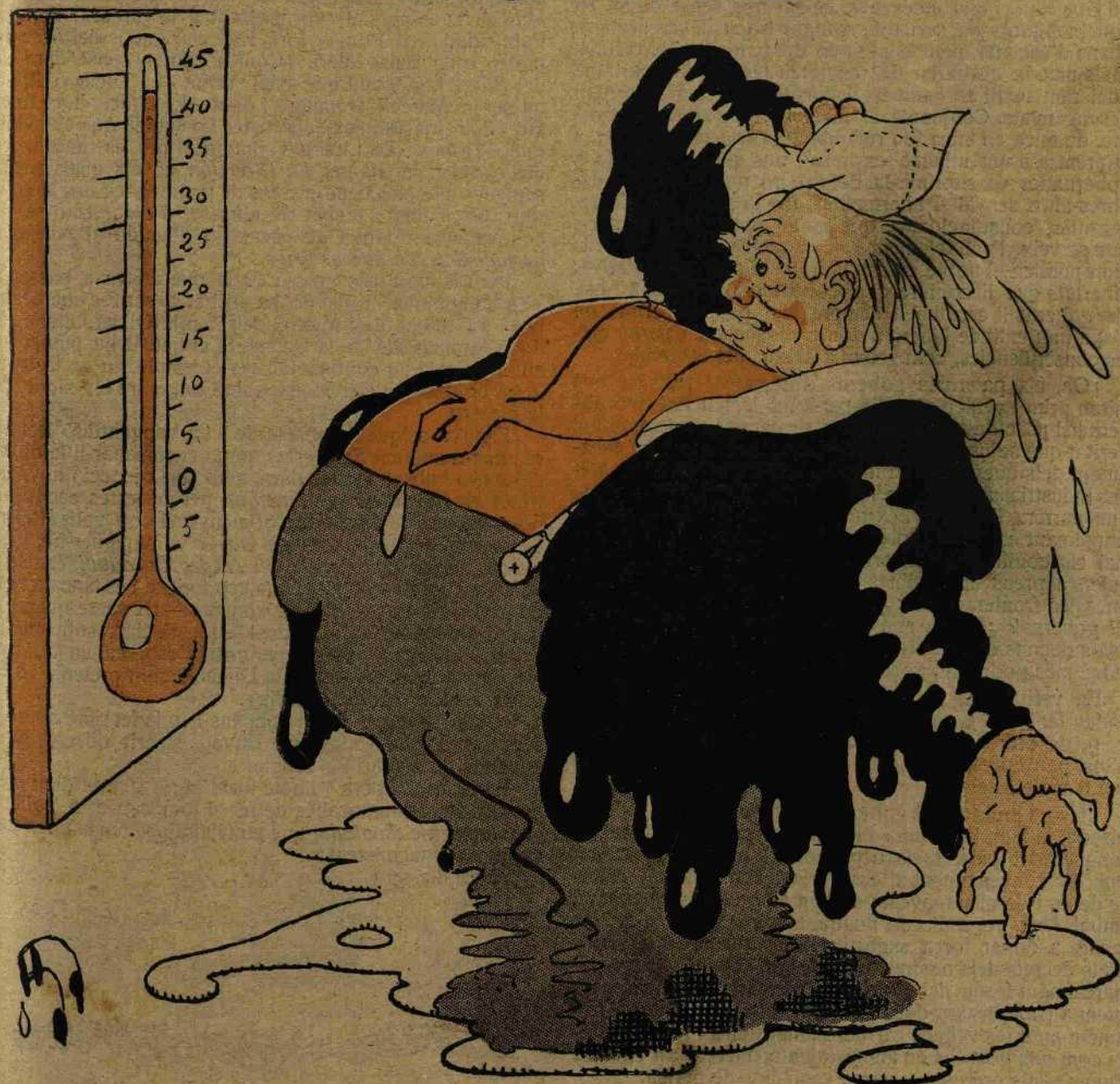

La Piula

Setmanari regionalista amb ninots

L'ALÇA DEL TERMÒMETRO

El bon ciutadà: ¡Ja que tot puja, al menos tu baixessis!

10 cts.

La Piula

SETMANARI REGIONALISTA AMB NINOTS :: SORTIRÀ CADA DIVENDRES AL MATÍ

REDACCIÓ I ADMINISTRACIÓ: **Llibreria Bonavia i Duràn. Boqueria, 20-Barcelona**

SUSCRIPCIÓ: Barcelona: Un trimestre 1'50 ptes. — A fora: Id. 2 ptes. — Estranger: Un any, 10 ptes. — És paga a la bestreta

El conflicte sorgit entre l'Ajuntament i la companyia de Dos Rius, i que menaçava deixar-nos sense aigua en aqueixos jorns de veritable xafogor tropical, va esvaïr-se abans d'esclatar, mercès al tacte del batlle de Barcelona. Així mateix acabaren de resoldre les vagues marítima i del ram textil tornant els vaguistes al treball avorrits i desenganyats. Conjurada al moment tota alteració d'ordre, de mica en mica fou reduïda la previa censura per a la premsa a una mínima expressió, fins que'l diumenge el governador va suprimir-la del tot, no restant entre nosaltres altre senyal d'anormalitat que la suspensió de les garanties constitucionals, que ningú pot endevinar per a que serveixi. Probablement quan aqueixes ratlles vegin la llum pública el poble espanyol fruità de nou de totes les llibertats que li confereix la Constitució de l'Estat, i que els governs li escatimen sempre que poden, perquè no n'agafi un enfit de llibertat, doncs acostumen a portar males conseqüències, com veiem a Mèxic, per etzemple.

¡Oh, els paternals governs d'Espanya! ¡Ells sí que miren prim i vetllen nit i dia per a fer la felicitat dels governats! ¡Cec de naixença se té de ser per a no veure-hol! Veritat que se'ns en venen damunt calamitats com l'encariment dels queviures i la manca de moltes primeres matèries industrials; veritat que'ls vaixells espanyols son venuts l'un darrera l'altre a l'estranger: cert també que anem empalmant una vaga obrera amb l'altra, sense resoldre mai els conflictes societaris, i que'ls productes del país pugen a preus impossibles perquè troben sortida per a totes les fronteres, més: ¿quina culpa hi tenen amb això els governs? ¿No se son dictades moltes reials ordres i reials decrets que resolen a meravella totes les dificultats? ¿Què més pod fer el govern?

En veritat, els governs que a Espanya s'estilen, no poden fer altra cosa, com no sia donar força hipnòtica a les reials ordres i reials decrets que surten de les seves mans pecadores, perquè'ls espanyols és convencin de què tenen eficàcia.

Flavors podrien els governs desterrar de reial ordre la misèria, la fam, la mandra i l'ignorància, plagues característiques del país, i els espanyols, hipnotitzats, viurien amb el convenciment d'ésser rics, activíssims i cultes de debò, i de que anavem pel món amb un ventre com un timbal. Més, per a dissort nostra, la ciència no ha arribat encara a donar força suggestiva a les reials ordres i als reials decrets dels nostres ministres, ni sots el govern patriarcalment festiu del Comte de Romanones; i per això estem a cada instant damunt d'un volcà, com are darreument amb les vagues carrileres, marítimes i textil, desfetes com uns bolados en aigua calenta, mercès a l'eficàcia d'unes reials ordres que varen venir-nos de perilla.

A la premsa diària de Barcelona hi regna un moviment extraordinari, no obstant la persistent puja del paper. Tot és parlar de reformes, de millores i de canvi de personal. Sembla talment que s'apropa una revolució *diarística* vinguda de les altures; és a dir, de les empreses. Tot just en Miró i Folguera s'és fet càrrec de la direcció d'«El Diluvio» portant amb ell un bon cos de col·laboració, i ja és parla de que deixa el càrrec: «La Publicidad» ha passat a mans d'una nova empresa que li vol donar setze planes i gravats a tot pasto. Amb això, els del *Bloc Autonomista Català* han hagut de canviar de casa amb en Marcellí Domingo al cap, passant a la direcció de «La Publicidad» en Romà Jori. Està clar que'ls del *Bloc* no poden estar sense diari. ¿Com ho farien sense diari els del *Bloc*? I, ja tenim que aviat sortirà «La Lucha», dirigida per en Marcellí Domingo i orgue del *Bloc*. «La Libertad» diari romanonista... ¿Vostès ho sabien que és publicat? Doncs, «La Libertad» ha posat per les cantonades uns cartells firmats per *La Direcció*, en els quals ens fa sapiguer que plega; no per res de mal negoci, no; al contrari; per a tindre temps de refer-se, d'organitzar-se, de comprar una rotativa als encants i d'acudir al *palenque periodístico con nuevos bríos*.

Però la cosa més grossa és la que anava a passar a «La Vanguardia» i que no ha arribat a ser res, mercès al pes i a l'aplom d'en Miquel dels Sants Oliver, digne fill de la formosa Illa de la Calma. Si el que li ha passat an ell, li passa a un continental, per etzemple, an en Cullaré, hi ha un desori a Barcelona; sobre tot, entre els xicots de la premsa.

Figurant-se que l'empresa de «La Vanguardia» estava en tractes amb en *Salaverria*, per a encomanar-li la direcció única i absoluta del diari, amb una redacció nova de trinca vinguda d'*ambas Castillas*, perquè estés escrita en bona llengua de Cervantes, al menys; el cop volia donar-lo en sec l'empresa, més en Oliver va sapiguer-ho, i ell que sí, deixa la secretaria del *Ateneo Barceloní*, és fica a «La Vanguardia» de nit com a la ratonera, i és tanca a l'escriptori a esperar els aconeteiximents. — ¡A veure qui me'n treu d'aquí amb el meu pes! — I, està clar; com que'ls aconeteiximents no venen mai quan s'esperen, en *Salaverria* no va pòguer entrar a la Direcció com pretenia i s'és quedat sense «La Vanguardia».

¡Quina llàstima! ¡I tant com ens hauria fet riure amb els seus estudis de Catalunya, aquell esperit observador i equànim de a quarto el rengle!

En *Salaverria* era l'home ideal per a que el diari més gros de Barcelona acabés de fer el tom cap a la política *genuinamente española*, que tant l'atrau. ¡Com haurien tremolat els catalanistes!

¡Altres dia serà!

BEN-GALA

Catalunya triomfa

Els menja-catalans de Madrid estan esporuguits pel triomf que ha obtingut a Valencia en Ventosa i Calvell. Si a totes les regions d'Espanya, donen tan bona acollida als ideals regionalistes com a la nostra germana Valencia, aviat en Romanones i tots els seus corifeus, hauran de tancar l'establiment *por cesar en el negocio*.

Ha durat ja masses anys la injusta hegemonia de Castella. Si Espanya vol salvar-se ha de anorrear el funest centralisme que priva que les regions progressin i és facin grans i fortes. El dia que sia perfect l'individu, l'humanitat sera perfecta; i el dia que tots els pobles que formen l'Espanya sien forts i progressius, forta i progressiva sera Espanya. Això a Catalunya és un axioma; a Madrid és un enigma.

Volguer engrandir Espanya de Madrid estant, fent lleis uniformes i publicant decrets a la Gazeta, és lo mateix que receptar sense conèixer l'enfermetat del pacient. Cada poble, com cada malalt, necessita un tractament terapèutic especial; i és extraordinàriament ridícul que un ministre, pel sol fet de que la constitució l'autoritza, pretengui fer-nos ditsosos, llegissant únicament pels amics com si els que tenim la sort de no ser-ne, no tinguessim també el dret d'ésser ben governats. El dia venturós que les regions espanyoles segueixen les nostres petjades i demanin el regoneixement de la seva personalitat, aquell dia cauran demunt d'elles els mateixos impropis que ara cauen demunt nostre.

Si el nostre poble fós sumís i mansoi, i no es revelés

contra els mals governs que cada dia van accentuant la decadencia d'Espanya, d'aquesta Espanya que ells continuament invoquen per a patentisar el seu patriotisme de *doublé*, fóra el més bò de la terra.

Però ara, som egoistes per que volem viure i demanem que's resolguin els nostres problemes econòmics; som *mercanchifles*, per que estimem el treball i sabem que treballant s'engrandeixen els pobles; i som separatistes per que no volem col·laborar en una política funesta que'ns porta a la decadencia més espantosa.

Ara que s'inicia un gran desvetllament regional, els catalans hem d'aprofitar l'avinentesa per a expandir els ideals regionalistes arreu d'Espanya.

Hem de procurar que triomfi l'esperit català i que la nostra ideologia s'imposi. Els castellans creuen que son el centre del mon i no capeixen que existeixin pobles de diferenta contextura, amb personalitat i llengua propies. Son esperits assimilistes, com ha dit en Cambó, que voldrien que tots fossin com ells.

El català, sab que en el mon hi ha una gran diversitat de races, i que cada raça té dret a exigir el regoneixement de la seva propia personalitat.

Els polítics castellans son com l'imfussori de que parlava en Bartrina; suposen que no existeix res més que la goteta d'aigua on vegeten.

FIBLÓ

Del temps

— ¡Quina calitxa, Badó!

— A mi aquest temps em fa gracia per que fins l'aristocracia sentiràs parlar amb *caló*.

— A la filla d'en Marsà, tan prima i seca que està jo crec que n'hi falta un bull puix cada dia als banys va.

— Ja se sab, el bacallà necessita està en remull.

— Noi, quina sort que té en Blai.

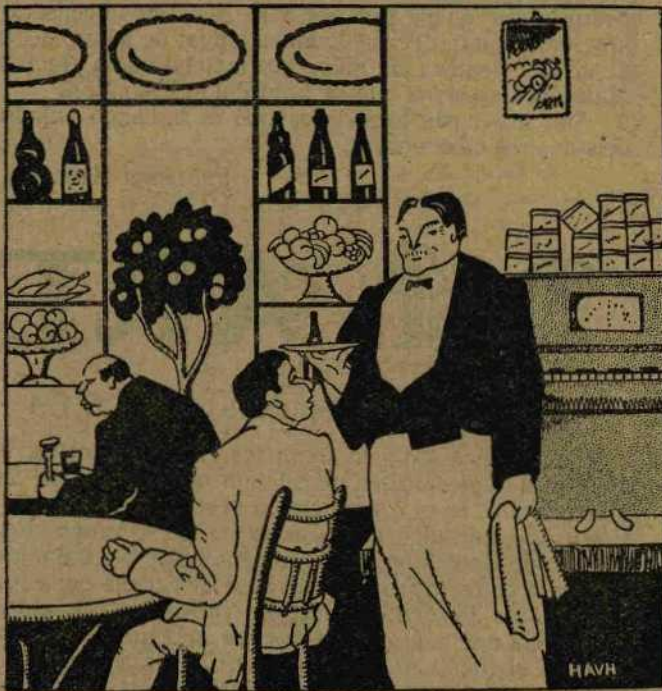
— ¿Per que no ha pagat les multes?

— Ca, no; per que si t'insultes ell no s'*acalora* mai.

— Tinc un teatre a l'aire lliure i com que are'l sol hi toca no se que fer-hi a les tardes.

— Home, això rai, fes-hi *sombres*.

PACIFIC

— ¿Quant val un bistec?

— Una pesseta.

— ¿Amb patates o sense?

— Es igual, les patates no's paguen.

— Doncs porti un plat de patates.

Els cridaners

Els cridaners no's deuen confondre amb aquells que parlen en veu alta. El parlar en veu alta és lleig si voleu, però no vos destrempa pas els nervis. El cridaner quan crida, mai diu res. És fatal el seu crit, li ve d'instint, com el paó.

Els cridaners son una raça, o, més ben dit, una varietat dels bimans, de l'*homo sapiens*.

Durant un temps de la meua vida jo'ls creia producte d'un estat incivil. Segons el meu pensar, els criava el vinet dels hostals, la pols de les balles, la fermentació dels saraus, les rosquilles dels aplecs, tot allò que pogués excervar els framents de la joventut, en un mitjà rural de forçada continència.

L'home, per mi, no més podia escandalitzar en un estat de zel, en plena reminiscència selvatge; revivint la solitud del mascle primitiu, quan els sentits li demanaven companyia i feia sonar la seva gorja a la manera de l'ase o el gomeris en els desfici primaverals.

Pero ha sigut gran la meua estranyesa al topar-me a ciutat amb cridaners idèntics als cridaners dels bosc. Jo'm creia haver-los deixat per sempre en el cel overt de les tavernes sots l'emparrat, en els curriols dels llogarets, en les carreteres veinals quan fosqueja, al finalitzar una diada de regositg amb sardanes, racions de conill amb tomàtec, pollastre amb safrà, contradança i pregó de l'alcalde; però heus aquí que me'ls trobo en els tranvies, en els trens d'estiu que trasbalsen estiuejadors, pujant i baixant en les estacions de primera, segona i tercera, després d'haver-los trobat així mateix, en plena ciutat i en sos encontorns. I els d'aquí son els mateixos que'ls d'allà; uns duen faixa vermella i els altres elastics de càl Alsina; uns van a cavall de l'esperdenya i els altres viatgen de tercera amb bitllet d'*ida y vuelta*; uns tornen amarats de vi i els altres de soda o horxata valenciana, uns han vist la promesa i els altres la platja del gasòmetre de Badalona, el pantano de Vallvidrera o el Turó de Moncada. Més tenen el crit idèntic i els podrien vescambiar sense que l'oid assorollat n'hagués esment. Això ha tirat per terra les meves teories fonamentals sobre la psicologia dels cridaners. No pot ésser que'ls elastics, l'horxada, el *Pantano* i el bitllet d'*ida y vuelta*, exerxeixin sobre la joventut de ciutat, associada d'amor baratet, la mateixa influencia que'l vi de la terra, la bravada dels saraus, el conill en xanfaina i el famellam del terroç, que flaira a suor i *cretona* nova, exerxeixen sobre'l brau jovent de les muntanyes. Aquets, al revés dels altres, no han conegut ni coneixeràn mai, probablement, el dilecte filosof del silenci. ¿Es que la civilitat, la Guardia urbana, el periode constructiu, la discreció científico-comercial han passat en va per aquesta gernació de *soldats de quota*?

Diguem d'un cop que la majoria de nostres cridaners son un xic deportius. Soc fet l'observació: nou vegades sobre deu els escandalitzadors son una mica gloriosos en atletisme, fut-bol, ciclisme o boxe. Els excursionistes si criden a l'anada, no solen cridar a la tornada.

Apelo al testimoni d'aquells que'n els dies de festa per necessitat, caprici o esbarjo, traspassen la zona perillosa, que ve a ésser una circumferència de vinticin mil·límetres de radi a l'entorn de nostra ciutat.

La pau s'és acabada pels viatgers. Oireu esgarips extranyissims, cops de portella formidables, imprecacions grotesques, un bellugeix importú, un escàndol de rialles i

veus de mil diables. Tots els vagonson invadits i mal si estan junts i mal si separats. Junts és petaquejen, discuteixen, fan bromes ostentories a costa del primer innocent que topen. I quan la gatzara decau, per a reanimar-la, bescambien la gorra, fan l'arbre-forc o bufen al nas del qui dorm.

Si estan separats es criden de vagó a vagó; és visiten formant comissions tumultuaries, obstruint els corredors si el tren és *corrido*, com ells; i si no ho és, saltan per les portelles, pugen i baixen, s'empaiten i cometen agilíssimes imprudències posant en desfici als qui ignoren llurs facultats acrobàtiques i aquell adagi que assegura l'immortalitat de les males herbes. Aquets xicots coneixen perxò el reglament de policia de ferro-carrils i el fan complir als altres, quan convé. Si's tracta de salvar a un cira-botes qui no porta bitllet tots devenen advocats, esmersant recursos heroics. Miren amb menyspreu a l'interventor i a les dames, amb insolència. A voltes canten, canten cançons de *music-hall*, chorals crapulosos o *tonadillas*, mitja-figa, mig-raim. Es bò que canti la joventut i és bò oir-la cantar a tot arreu mentres l'espai i el vent s'emporti la cançó, a tot arreu menys en el reclus fustam d'un cotxe de tercera, on va a complicar amb l'atraut de la marxa les causes directes de desgabellament cerebral.

I us vaig a fer mercè d'una tonada apresada en un tràgic viatge de recreo per la línia del litoral:

*El mussol no vol cantar que no sigui un:
un, un tot sol
no vol cantà'l mussol.*

*El mussol no vol cantar que no siguin dos:
dos, un, un tot sol
no vol cantà'l mussol.*

*El mussol no vol cantar que no siguin tres:
tres, dos, un, un tot sol
no vol cantà'l mussol.*

No caldrà que jo acabi de transcriure la cançó. Tots compendreu quina pot ésser la seva incommensurable longitud. Unitat, decena, centena, unitat de miler, decena de miler i centena de miler. Lo mateix podria durar de Mataró a Barcelona que de Sant Pol al Polo Nord.

Això no és pas fock-lore, això és la cançó enfadada dels nostres mediterranis.

PRUDENCI BERTRANA

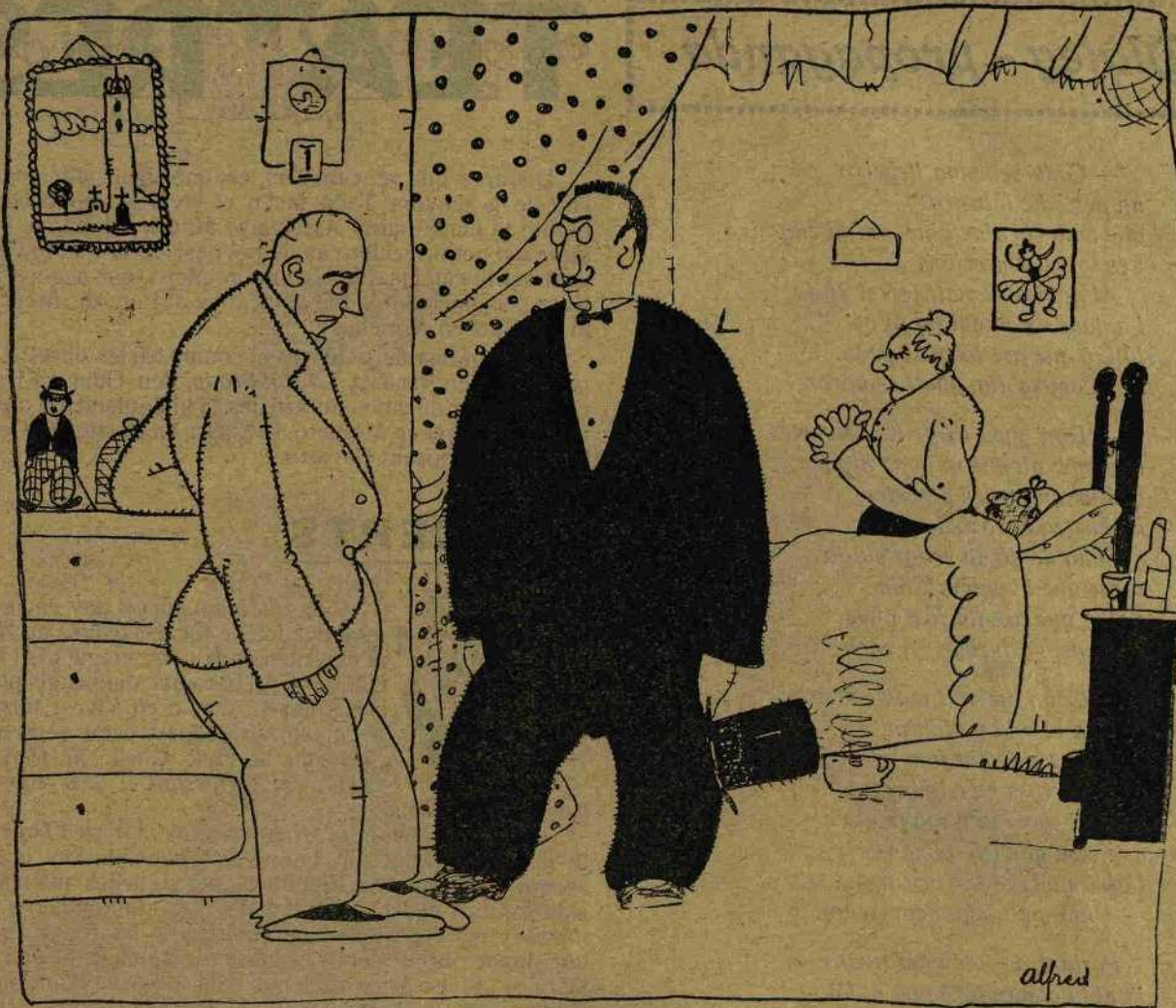

EXPOSICIÓ D'HUMORISTES A REUS

Els reusencs son gent trempada i de bon humor. Per això, sens dupte, acaben de celebrar la exposició del *Saló d'Humoristes* en el *Circol*, essent visitada per tothom que a Reus té cara i ulls, que son molta gent, ja que Reus, després de Barcelona, és la primera ciutat de Catalunya.

I quin panxó de riure se deurién fer aquella bona gent, al veurer les dos centes i *pico* de caricatures en pintura i en dibuix que'ls hi oferien nostres més graciosos nino-taires. Caballers: ¡i quanta gracia, i quanta *xispa*! No se'n recorden del *Saló d'Humoristes*, obert darrerament a Barcelona? Doncs, entesos.

Allí l'*Apa*, *Kolossal*, i *simplicissimus*: el nostre *Bon*, mal intencionat com ell sol; en *Brunet* deslloriat i graciós; en *Cidon* fi, elegant, parisienc, *chic*; en *Cornet* perso-

EL METGE. — No hi ha res a fer; se li ha posat ja la cara negra.

EL PARE. — Oh, es que fa de carboner.

EL METGE. — Doncs ja pot donar gràcies a Deu, que si no arriba a ser carboner, era ben mort.

nalíssim i càustic; en *Junceda* meticulós, florentí i donat a les criatures; en *Labarta* exposant planes que tiren a Planas; l'*Opisso*, *òpimo*, escultural i afrancesat; en *Picaro!* fent cabrioles retrospectives... el nostre *Prat* de Terraça acurat i fi; i en *Vidi* retratant a trompades als reusencs intel·lectuals i de *parné*.

En la escultura, els germans Osté tallaven el bacallà. Veritat que ningú els hi feia la competència.

I rodejant i acompanyant les obres de nostres amics i coneguts dibuixaires, i altres també gracioses i intencionades de ninotaires catalans i forasters, tot ells homes de *spirit* que dominen el *metier* i tenen un *savoir faire* personalíssim. En Pepet Altimira, l'*Aném*, en K., S. A. de Reus; en Castany; l'*Ele*; l'Antonet i en Pep Tarré; en Farriols; en Grau; en Güell; en Jhon, de Tarragona; en Jou; en *Marxuac*; en *Mel*; l'Oms; en *Pikuin*; en *Ramunxo*, en Riera; l'Elisi Riquer; en Roqueta; en Pau; en Robert Sabater i en Tonet Soler, de Reus. Eh? ¡Quina colla de trempats! ¡ja en faràn fer ja de riattles per aqueixos mons de Déu, amb sos ninots i coloraines!

Més, cal recordar als caricaturistes madrilenys que els acompanyaren, per l'encert dels assumptes també, la

vis cómica que sapigueren posar-hi, i la traça de que feren gala. No podem menys d'anomenar-los: l'Antequera, en *Dhay*, l'*Echea*, en *Fresno*, en López Rubio, el gran Penagos de la Xacolata i en Robledano, tots ells amb més *garbo* que una moça sevillana i amb més mals intents que un *miura* autèntic dels que s'usaven abans d'en *Llapissera*,

Caballers, tenien que haver anat a Reus, per que en aqueixos temps de xafagor, de cabories i de pocs diners un panxó de riure val més que una orxata valenciana i un gelat de llimó.

Em direu que Reus no és aquí al costat, més jo us respondré que París tampoc. Afegiréu que d'*esguerrats* i de *caricatures* prou ne veiem pels carrers a cada moment; però jo us diré que les que veiem no son prou gracioses ni ensopegades per que no han sigut passades pel *cedàs*, vull dir, pel *temperament* d'un artista, que és la cosa que, precisament, les fa *humorístiques*.

I prou: una encaixada als organitzadors del *Saló d'Humoristes* a Reus, i al *Círcol*, per haver hostatjat als expositors.

I que per a molts anys puguin fer obres semblantes.

CADMIUM

Diàleg - propaganda

— Cada setmana lleixo
un periòdic il·lustrat
que amb els seus ninots m'hi engreixo
i és tot ell sinceritat.

Al qui ho fa malt fet, el xiula,
i aplaudeix al qui ho fa bé
i això que are tot just piula.

— ¿Com se diu, que'l compraré?

— Don' gust llegir les brometes
que amb alguns de casa hi fa,
que perquè tenen pessetes
malmeten el castellà.

Si ha de dir la vritat diu-la
sense que hi valgui'l diné
i això que are tot just piula.

— Veus, m'agrada; el compraré.

— Quan arriba'l moment crític
que un regidó o diputat
pels seus ha estat fals polític
i als electors ha enganyat,
me l'hi clava una manxiula
que creu que'l fa posar bé;
i això que are tot just piula.

— Diga-me'l, que'l compraré.

Parlant de coses del teatre
ja pots creure bé'l que'n diu,
que's diferent d'algun altre
que no més pel passí escriu.

Aquesta crònica escriu-la
qui d'allò ni'n vol ni'n té;
i això que are tot just piula.

— Bé, ¿quin és?, que'l compraré.

En fi, mai acabaria,
dien-te lo molt be que va;
jo'l lleixo amb alegria;
tot ho diu cla i català.

Tot just are piula i conto
que'l senten des de Madrid.

— Prò diga'm el nom.

— Que'ts tonto;
¡cinc vegades te l'hi dit!

MARTÍ REVOLTÓS

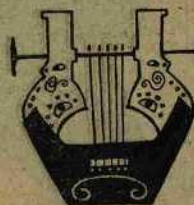

TEATRES

Dissapte que vé, caballers, els que siguin aficionats a l'art de la senyora Talia, faci'n el favor de no deixar-se perdre la funció que l'Associació Montero donarà a l'*Auditorium* per a recullir cabals pel bust de la que fou eminent actriu catalana, la Carlota de Mena, que segons projecte dels iniciadors, deu col·locar-se al Parc de Montjuïc, al costat d'en Manelic.

El programa de la funció el componen les obres: *L'homenatge*, den Rusiñol, *La Baldirona*, den Guimerà i concert a càrreg de eminents artistes. S'hi contenen amb aquestes eminències: en Montero, la Xatart, en Borràs, en García Romero, l'Innocent Navarro...

CONCERTS

Com que'l sol aquest any envia a la terra riudes de foc, els teatres de Natura és veuen molt concorreguts. Al Park Güell s'hi representà diumenge passat la rebregada obra d'en Vives, *Maruxa*. Si seguim per aquest camí, veurem representar al Park Güell, *El Rey que rabió*, *La tempestad*, i *Los sobrinos del Capitán Grant*.

Veuen, a Vallvidrera tenen més gust. L'Orfeo Gracienc hi donà diumenge un interessant concert. Les nostres cançons, ressonaren triomfants per aquelles muntanyes exuberants i bellament ondulades, i és confongueren amb la remor del bosc i amb el remoreig de les fonts. Creieu que donava bò de sentir cantar a tot aquell estol de noies maques i joves simpàtics, que tant bé saben interpretar la música de la nostra terra.

En Joan Balcells, director de l'Orfeo Gracienc, obtingué un gran triomf. Els simpàtics cantaires de dita entitat, canten bé i saben el que canten. Es sens dubte un dels millors orfeons de Catalunya.

El públic, per cert molt nombrós i selecte, ho comprengué així, i els aplaudí entusiàsticament, premiant els seus mèrits, que son molts, i el seu amor a la música catalana.

BEMOL

BOXE. — Aquest negoci de la boxe, tot just nascut ja va de capa calda. Amb unes quantes sessions més com la darrera celebrada al «Frontó Comtal», quedarà tant des-

acreditat, que'ls empresaris podran anar, sense escrupol, de bracet amb el procurador de la Sra. Quimeta, gran mestre en l'art de celebrar rifes sportives. En la sessió a que'm refereixo, tret dels màstecs que's propinaren en Bracons-Rocafort, i l'Evelin i en Barcino, tot el demés fou una rifada, i francament, senyors empresaris de boxeig, no hi ha dret a timar el públic donant-li gat per llebra, quan per llebra se l'obliga a pagar. ¿Què hi ha, un, dos lluitadors dels anunciats que a l'últim moment és veuen impos-

- Avants, a un home que fes els papers ridicols de vosté, no l'hauria escoltat.
- ¿I ara sí?
- Sí, perquè, encare que ridicols, son papers, i el paper s'ha pujat molt.

sibilitats de fer les delícies del *respectable*? Doncs en aquest cas, la cosa més natural del món és suspendre l'espectacle o rebaixar el preu del mateix; és clar que això és un directe a... l'ermilla de l'empresa; però el que'n coses de bolets es fica no ha de semblar-li gens estrany que de tant en tant n'arreglegui algú. Are, si de lo que's tracta és de demostrar que per a fer les coses malament i amb intenció, no és precis estar amb relació amb la senyora Qui-meta, el camí emprés va de primera i per mi no estiguin. *Piano, piano, si va lontano...* i em sembla que aniran tant lluny que arribaran a perdre's de vista. Així sigui.

FUTBOLERIES. — Sembla que la nova Junta del «Barcelona» ha emprés una tasca de sanejament que donarà molts disgustos i treurà moltes carotes. A la cuenta els senyors que d'uns quants anys ensà regien amb tanta abnegació i desinterès (vol dir? els destins del club, han deixat tanta roba bruta que els nou entrats, tement el perill d'una infecció, s'han decidit a fer una neteja general i's diu que ja hi ha qui tremola davant d'aquella i propòsit i suplica de *rodillas* que un cop feta la bogada no's treguin els drapets al sol. ¡Ah, ja! Aquests *suplicants* deuen volguer que s'aixuguin a l'ombra. I cal al sol, al sol, que prou temps s'hi ha treballat a l'ombra.

En la *Gazeta dels «quintos»* (a) «Foot-ball» del 27 de Juliol darrer, hi apareix un *escrito al dictado* que signa un tal Rovira, firma molt coneguda a Sans i a Esmandia, poble, aquest darrer, situat a orillas de *Carneros de abajo*, en qual *escrito* es preté esquitxar de llot l'honor i la moralitat sens macula del digníssim President del «F. C. Barcelona», senyor Rosés. ¿I no saben per què? Per dugues coses: Primera: Per haver-se atrevit *joh, insensato!* a presentar la seva candidatura per a President de la Federació enfront de la d'en Peris Vargas i C.^a Segona per haver permès que al costat del seu nom hi figuressin representants de «l'Espanyol», «Centre d' Sports» de Sabadell, «Barcino» i «Espanya». En primer lloc dec fer constar que en Rosés no necessita defensa i menys dels atacs... epilèptics de certs infelïços; però tampoc convé deixar que's brams d'un ase ens aixordin continuament. Al fet de presentar el senyor Rosés la seva candidatura se m'acut preguntar al *quinto*, senyor Rovira: ¿Què tenia por de perdre la menjadora si el senyor Rosés triomfava? ¿Què, llevat d'en Peris no hi ha ningú més, o ningú més té dret a ocupar la presidència de la Federació, o és que's càrrecs que en Peris ocupa a *tot-arreu* han de convertir-se en vitalicis? I ara sigui'm franc: ¿Dóna molt aquesta ganga de ser de la Federació? Això de ganga no l'alarmi ts la qualificació que la *Gaceta dels «quintos»* dona als càrrecs federatius. Vegi el número del 3 del que som. A lo de que'l senyor Rosés anés en companyia dels de «l'Espanyol», «Espanya», «Centre d' Sports», etc., cosa que's repeteix en el susdit número del 3 del corrent, pregunto i demano contesta: ¿Quins individus, i a quin Club pertanyien, i formaven el Comitè de la Federació durant la temporada de 1915-16? Ademés és fals que en la candidatura Rosés hi figuressin representants de «l'Espanya» i del «Centre d' Sports». I prou, per avui.

CORRECUITA

PARLANT DEL BUST DE LA MENA

— Bé, ¿i qui era aquesta senyora, amic Elias?
— Una «mena» d'actriu de les que ara se n'ha perdut la «mena», ja t'ho diré.

La qüestió del paper

Una Assamblea borrascosa

Tal com estava anunciat, se reuniren ultimament tots els elements més o menys interessats en solucionar l'actual conflicte del paper.

Presidi l'acte un rotlló de venerable paper *Pergami* qui tenia als seus costats l'acaudalat paper de *Banc* (1.000 pessetes) i un paper de *Plata* (75 lliures.) Com a delegat del Govern Civil hi assistí un full de paper *Sellat*.

La presidència esposà les causes de la present carestia i els perjudicis que reportava als suscrits, pregant que cada hu hi digués la seva, a fi de trovar entre tots una fórmula viable per a resoldre la situació.

Seguidament feu us de la paraula el paper *Marca Major* qui sostingué que la carestia havia sigut únicament per a donar la importància que's mereix a una classe tant vexada i menyspreuada que fins del paper se n'havien aribat ja a fer paperines. (Molt bé.) Se congratulà de que les circumstancies del moment hagin fet impossible que pugui destinar-se al paper per a certs usos poc honorosos...

(Grans aplaudiments) i de que vagi adquirint de dia en dia intrinsecament el valor dels dos poderosos senyors que seuen al costat del President, ideal nostre i nord de les nostres aspiracions. (Ovació.)

El paper *Continuo* comença reconeixent la raó que assistia a l'orador que acabava de parlar per a felicitar-se de la carestia, però després d'extendres en llargues, profuses i diluïdes consideracions, abogà per a aconseguir una rebaixa que fes possible la vida dels diaris espanyols greument menaçada. Tant extens resultà el discurs de aquest senyor, que'l paperam present a l'acte començà a donar mostres d'impaciència i a fer soroll i a remoures, com si un cop de vent hagués entrat a la sala, fins que la Presidencia ordenà a un troç de *Cartró*, dels varis que actuaven de guardies se seguretat, que tallés el paper *Continuo* allà on fos, i's donés per acabada allí la seva peroració interminable.

Contestant al paper *Continuo*, el *Marquilla* abundà en les mateixes consideracions del *Marca Major*, afegint als raonaments per aquell exposats, el de que precisament la Premsa es la que té la culpa del desmerit del paper. Per a provar el seu raonament llegí varis periòdics dels quals podrien i deurién suprimir-se articles i pàgines i fins números i coleccions senceres. (Rumors.)

A l'arribar a qui, el paper *Sensible fotogràfic*, qual extremada susceptibilitat és ben notoria, prengué la paraula per alusions, i preguntà si'l que és deia en contra de la premsa és referia al text o a les informacions gràfiques. El tò airat de l'orador produí certa expectació entre ls reunits, puig tenia l'aire d'un requeriment enèrgic.

Sortosament el paper *Barba* prengué part en el debat, i ple de seny i cordura digué que no era d'incumbència de l'Assamblea determinar quina part o totalitat dels diaris era la que embaratía'l paper destinant-lo a fins inútils. I, el que importava aquí, era fer constar que'l raonament del paper *Marquilla* era incontestable, i per reforçar-lo llegí el següent telegrama que publicava diumenge passat «El Noticiero Universal».

«Madrid, 6, de 9 a 16.

«La Prensa. — Los periódicos de la mañana no publican ningún artículo ni suelto que merezca ser transmitido.» (Sensació)

— És lògic, doncs, com sostenia el meu amic el senyor *Marquilla* — acabà dient el senyor *Barba* — que no ens preocupem de les queixes de les empreses periodístiques per la puja del paper, ja que elles el fan anar encara tant barat. (Grans aplaudiments i algunes protestes.)

El paper *Floret*, representant de l'intel·lectualitat paperera, proposa, en vista de les raons exposades pels que l'han precedit en l'ús de la paraula, que s'aprovi la següent conclusió: «Que's mantingui tant com se pugui i per tots els mitjans, la carestia del paper per honor i prestigi de la classe.»

A l'arribar aquí s'arma un gran avalot; les esquerres protesten, les dretes aplaudeixen. Tothom crida. L'escàndol és formidable. La presidencia toca una campaneta de paper que, naturalment, no sent ningú; en cambi la tribuna dels oradors queda en pocs minuts plena de boles de paper.

A la fi, establert una pau relativa, el senyor *Pergami* imposa ordre en la discussió, i a les hores demanen la paraula tots els papers de l'*Auca* a l'hora, uns quants infelissos subvencionats per les grans empreses editorials i capassos de fer tota mena de paper per a defensar les garrofes.

Tots parlen de l'il·lustració del poble, dels drets individuals i de la classe obrera, per a venir a sol·licitar l'embaratiment del paper, de les patates, del lloguer dels pisos,

de tot, menos dels diaris que hauràn de valer 10 cèntims d'aquí en endavant.

En mig d'una forta excitació el paper *Canson* en representació dels artistes i el *Comercial* en nom, naturalment, del Comerç, demanen que se'ls embarateixi també per a donar més facilitats als seus representants.

Igual petició fa'l paper de *Cartes*, per els memorialistes i les criades.

El *Marca major* proposa que a l'objecte de donar satisfacció a totes les aspiracions i a tots els interessos s'aumenti fins a 10 cèntims el preu dels diaris, i's tinguin en consideració les mocions del *Canson*, del *Comercial* i del de *Cartes*.

Quan ja s'anava a acceptar aquesta solució harmònica intervingué en el debat el paper d'*Embolicar*, i tornà a embolicar-ho tot.

Digué que si s'abaixava'l preu d'algun paper havia de ser el seu amb preferència, per l'us humil a que era destinat. Que'l paper de diaris era malaguanyat, el *Canson* una excusa per a criar ganduls, el *Comercial* el «màs pudiente», etc., etc., i que fóra d'ell, dels seus correlligionaris i dels senyors que s'asseuen a la presidencia, que qui més qui menos també eren d'embolicar, casi cap més paper tenia raó de ser.

Aquí l'escàndol arriba a ser formidable.

En mig de la cridoria se sentia la veu del President demanant a l'orador que retirés aquelles paraules.

El paper d'*Embolicar* intentà una rectificació, però com més parlava més s'embolicava.

El seu correlligionari el paper d'*Estrassa* hi intervingué, però les seves paraules baixes i els seus gestes innobles acabaren d'avalotar l'Assamblea.

Per últim el paper de *Seda*, cap d'aquella minoria, acabà l'incident donant explicacions de les paraules dels seus correlligionaris, però sostenint la demanda de ser rebaixats tots tres.

Tornà a fer us de la paraula el paper *Barba*, i digué que en l'estat en que's trobava la qüestió, no era difícil trobar una solució al conflicte, mantenint-se la carestia dels papers, pels que la consideren un benefici, i procurant que desapareixi pels altres. (Aplaudiments.)

— Però, ¿com ha de desaparèixer? — feu el *Cotino*.

— Això ha de conseguir-ho el Govern amb els grans poderosos mitjans de que disposa — contestà el paper de *Música* i continuà: — Si'l Govern no vetlla pels sagrats interessos dels seus administrats; si'l Govern desatent els seus deures més elementals; si'l Govern no'ns escolta; aleshores... ¡Ah, senyors!

— ¡Tot això son músiques! — interrompí el paper de *Vidre* que ja començava a perdre la paciència i s'havia posat tot agressiu i raspós.

— Doncs jo crec que elevant una exposició al Govern... insinuà un.

— No sigui paperer, home: ¡seràn papers mullats! — repetí sentenciosament el de *Vidre*.

Aquí el delegat del Governador crida a l'ordre al del *Vidre*, i aquest contesta amb forma enèrgica a punt de fregar-se les superfícies amb qualsevol.

— Repeteixo que seràn papers mullats que no aixugarem amb tot el *Secant* de que poguem disposar. (Grans aplaudiments.)

L'agitació anà en augment. El president recordà per a paciguar les passions, que l'Alba ha declarat que farà tot el que pugui per a resoldre'l conflicte.

Tant tost pronuncià'l senyor *Pergami*, les últimes paraules, esclatà una gran riallada en l'Assamblea.

— ¿Què diu que farà'l senyor Alba? — pregunta amb veu de trò el paper *Barba*.

I tota l'Assamblea respongué a chor:

— ¡Un paper ridicol!

Devant d'aquesta manca de respecte als poders constituits, el Delegat sospengué l'acte, sent objecte d'una ovació per part dels assembleistes que'l cobriren de confetti i serpentina.

ESPELLECS

Els periodistes barcelonins estan de platxeria. Acaven d'inaugurar vora la Font de la Mulaça, els cinc primers chalets de la seva cooperativa per a la construcció de cases barates, que han sigut ja adjudicats a altres tants socis. Un dels edificis, el regalat pel senyor Foronda al Rei, i pel Rei a la Cooperativa, és allò que's diu una monada.

Però és el cas, que per fruit del xalet respectiu i fer-lo seu, el periodista sortís hi té de viure i pagar-ne un grapat de pessetes cada mes durant vint anys, amén dels tramvies per a tota la família, per que els xalets son a Horta. I, tot això, comptant amb el sou migral que cobren els nostres periodistes.

Una volta més, Déu dona faves a qui no té caixals.

□ □

Els magatzemistes de forratges posen el crit al cel per la manca creixent dels seus articles. Tenen por de que el bestia barceloní i de fora de Barcelona, pugui patir fam, i demanen al Govern que tanqui els ports i les fronteres a la palla, i'ausals, el trèbol i otras yerbas, cosa que'l Govern ha promès fer.

¡Ai, senyor, qui pogués ser cabra, vadedell o somera, per que algú vetilés per l'abundor dels nostres queviures!

□ □

El nostre Governador civil s'en es anat a San Sebastián a passar l'estiu, a l'objecte d'estar una mica fresc.

Diu, no obstant, el senyor Suarez Inclán, que farà moltes escapades a Barcelona, per que'ns porta molta voluntat.

Hombrai ja li agraim; però, per nosaltres no estigui; i si a San Sebastián se troba més fresc que aquí, no se'n mogui en tot l'estiu, que nosaltres, tant si és lluny com aprop, estem ben frescos.

□ □

El Progreso fa brometa amb la projectada excursió regionalista a Galicia, i fins li dolen els discursos que es faràn i la benzina que gastaran els autos, per que els gallescs no s'han de deixar convèncer. Creu El Progreso que millor farien els nostres prohoms reposant dolçament de les tasques parlamentaries.

Are vegin quin interès es pren per sos adversaris El Progreso. Si ha de venir derrotat de Galicia, si fins corren perill, com ell insinua, de que els treguin d'allí a cops de pedra, deixi que hi vagin, homes: en el pecat portaran la penitència.

Però no és això, no; és la propaganda regionalista que es juga fer a la terra de na Rosalia Castro lo que molesta a El Progreso, sinó la por de que per allí es parli de Don Emiliano, el gran figuron del diari radical, i se li faci un retrat de còs enter.

¡Al fi i al cap és gallec i no voldria que els seus el coneguessin!

□ □

Això de les vagues s'es convertit en una plaga social insuportable. A la dels forners, dels paletes, dels carrilaires, dels mariners i del ram textil, ha seguit la dels venedors del mercat de Sant Antoni, la dels carnicers, la dels bacallaners, i s'anuncia ja la dels vaquers i cabrers.

Senyors: ¡prou vagues, ja! O de lo contrari, ens veurem forçats els que no podem fer-ne del treball, i organitzar-ne una d'ermilles. I, a veure el dia que les ermilles es declarin en vaga i no vulguin treure ni un cèntim, qui l'arreglarà el conflicte que en resulti.

Per que això de les vagues ja comencen a fer-se tant poca solta, com l'anar torrat, el fumar amò pipa i el dur els cabells com en Rodolfo de la Boème.

□ □

La Companyia d'aigües de Barcelona ens ha tingut pietat, i mitjansant l'entrega de vint mil duros a compte de lo que la ciutat li deu, i la promesa de que li serà ràpidament satisfeta la resta del deute, no va tancar les aigües que suministra en substitució dels dolls de Moncada, l'aigua selecta, delícia dels barcelonins.

Més val aixís. Però, ¡senyors conceillers, per Déu! Procurin que les conduccions de Moncada s'acabin depressa. ¡No ens privin d'aqueix refrigeri per més temps! ¡No hi vulguin tracies amb qui ens amenaça amb matar-nos de sed!

Are si que veiem quan just estava aquell rodolí que deia:

Aigua fresca i regalada
de la mina de Moncada.

□ □

No vol ploure i el rubicundo Febo, sembla que aquest any està disposat a rustir-nos.

— ¡Deu-nos aigua, magestat! — haurem de cridar.

Ventura que ja s'acosten les festes majors, i els envelats, no sabem si és perquè'ls músics acostumen a tocar molt malament, tenen el poder de fer ploure.

¿No podria Badalona fer-nos la mercè de celebrar abans la seva festa major, que acostuma sempre començar amb un gran desfilé de paraigües?

A l'endemà tot aquell paperam que va quedar dispers per la sala fou recollit per un drepaire i vengut a bon preu per a enviar a l'estranger.

MARTINICA

Si'ls aplana la calor
que'ns vé de tots els indrets,
comprin per quatre ralets
El llibre del bon humor
i quedaràn satisfets.

□ □

En Lerroux ha dit que's disposa a recorre Catalunya, celebrant actes de transcendència política.

¡Però mireu que's un home extraordinari en Lerroux!.. No té ofici ni benefici, però ell vinga viatjar i gastar. Bé és veritat per això que, quan fa viatges polítics, viatja sempre amb gastos pagats, com els viatjants de les cases de comerç.

□ □

Els pocs liberals demòcrates que hi ha a Barcelona, publicaven un setmanariet de poble que, ai! passà a millor vida per manca de llegidors. Ara sembla que pretenen ressucitar-lo, i han dirigit una eloquició als monàrques, dient-los-hi, per sinó ho sabien, que'son profundament catalanes y españolas, que estimen Espanya, que triomfà a Italia, a Flandes, a l'Assia, a l'Amèrica i a l'Oceania, i ha sigut i és «el terror de los drabes».

¡Sembla estrany que vagi tant car el paper!.

Per demanar subscripcions no creiem que hi hagi necessitat d'anomenar tants pobles. Ficsant per les cantonades uns lletrerets que diguessin: «Una caridad para los pobres liberales», creiem que n'hi hauria prou.

HA SORTIT EL VOLUM 7 DE

MINERVA

Una visita al Museu de Barcelona

per J. FOLCH I TORRES

35 cèntims.

Des d'aquesta setmana LA PIULA canbia el dia de sortida.

Els divendres de bon mati es llençarà al carrer, en lloc del dijous a la tarde, com ha fet fins ara.

Enterats, eh?

SECCIO D'ANUNCIS

CAMISERIA SANS

BOQUERIA, 32

- Especialitat en camises a mida -

FABRICA D'ARTICLES DE PELL
Casa PERELLÓ, Pi, 7 bis
Carteres, Petaques, Moneders, Cinturons,
Corretges hàbit, Maletes, Sacs i Carteres
per a viatges. PREUS BARATISSIMS

ELS TIRANTS I LLIGAS MILLORS I DE MÉS
BON CUST, SÓN SENS DUBTE ELS DE LATAN ACREDITADA

MARCA
Mandomvall

DEMANIS EN CAMISERIAS I SIMILARS
VENDAS AL ENGROS M. DOMENECH VALLES
CONCELL DE CENT, 377-BARCELONA

VERDAGUER i C.^a

Banyeres - Bidets - Dutes - Rentamans

Escalfadors - Waters - Orinadors

Aixetes - Culs, etc.

Telefon 1662

Despatx: RONDA UNIVERSITAT, 9

Tallers: ENTENZA, 41

J. CARDÚS

Paraigües - Ombrel·les - Vanos

Portaferrissa, 10

Tirant - Benefactor

PATENTAT

Per a el desentrotillo del pit de les
senyores, homes i nens

Els ven la casa Sra. Eduard Schilling,
S. en C. (Barcelona, Madrid, València) i
el fabricant d'elàstics i lliga-cames Smart

AMADOR ALSINA

Riera Sant Joan, 8. - BARCELONA

que enviarà follet gratis a qui el demani

EL CONFORTABLE CATALÀ

Durán i Bas, 11. - Telefon 3468

Mobles
transforma-
bles en
llits

Tallers de mobles de tota classe i decoració. Casa especial en sillons de gran
confort anglès, forrats en marroquiner i velluts

Portaferrissa, 24 i 26 □ TELEFON 1574
Camises, Corbales i gèneres de punt - Per a la mida
especialitat - Casa millor surtida en articles del seu ram

Camiseria Mas i Roca

Nova obra catalana

¡Gran èxit!

El llibre del bon humor

Poesies festives

*Un formós volum contenint composicions en vers, dels
millors autors de la terra*

PREU: UNA PESSETA

¡GRAN EXIT!

AVIAT SORTIRA

SERMÓ
FURIÓS
LAS MODAS

per JOSEP ROBREÑO

(1808)

que resulta de gran actualitat i és
eminentment humorístic

L'ALÇA DEL PAPER

El bon ciutadà; Llegint els grans diaris, ningú diria que'l paper va tant car.